C.S. ADAMA VAN SCHELTEMA

DE KEERENDE KUDDE

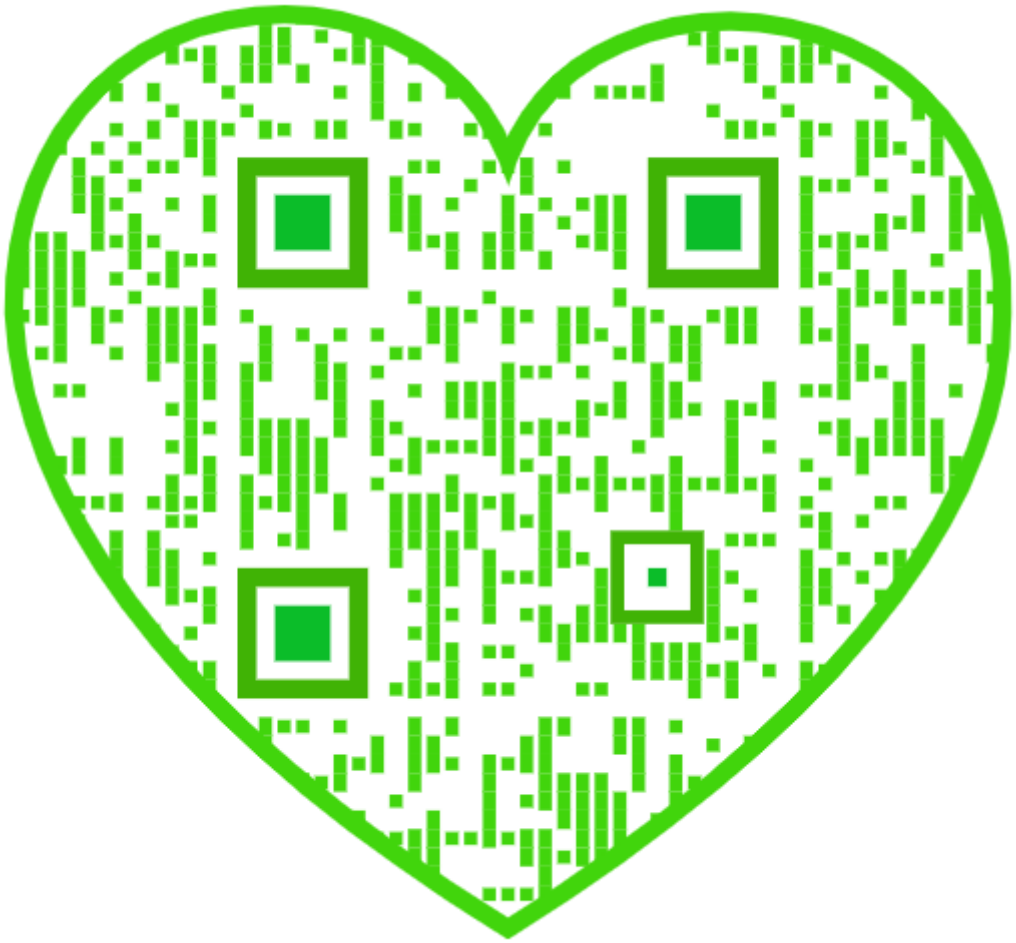

DE KEERENDE KUDDE

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA

DE KEERENDE KUDDE

1STE—5DE
DUIZENDTAL

MCMXX
ROTTERDAM, W. L. & J. BRUSSE'S
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ

..... venit Hesperus, ite capellae!

DE KUDDE.

De dag vergaat, de peinzende avondstond
Hangt zwijgend naar de wijde hei gebogen,
De grijze kudde komt te kooi getogen —
Een zacht getrappel op den doffen grond.

En met den droomende' avond in zijn oogen,
Maar zonder woorden in zijn stillen mond,
Volgt hen de herder met den moeden hond —
Zij, die hen leidde' en die door hen bewogen.

Gij gaat als zij, illusies van dit leven —
Van hoop, geloof en liefde en roem en macht,
Gestalten, die mij zachtkens gaat begeven;

Gij gaat als zij, want spoedig komt de nacht,
Die al wat ik gedacht heb en bedreven
Héénwaagt als ééne hulpelooze klacht!

VERLOREN.

Verloren gaat het zachte licht,
Dat ik in mijn gedachten droeg,
Verloren 't milde vergezicht,
Waarheen ik door het leven joeg,
Verloren al mijn arme vreugd —
En al mijn hoop — en al mijn jeugd —
En al de jonkheid van mijn bloed —
O hart — houd moed!

AVONDGANG.

Ik ga als eene bede
Ik adem als een lied,
Hoe zachtkens of ik trede —
Ik weet de woorden niet.

Ik kus U als een bede
Ik lees Uw eeuwig lied,
Gij deelt U aan mij mede
God — en ik ken U niet!

Ik daal als eene bede
Bij 't late levenslied,
Ik heb het dra geleden
God — en begreep het niet!

VIATICUM.

Gaar uit uw zelfzuchtige dagen
Wat ge aan andren hebt gedaan
Zonder dat anderen het zagen, —
Een lach voor hen — een traan.

Zij blijven als lichten hangen,
Zij glimlachen om uw mond —
Zij schemeren over uw wangen
Als het sterven komt.

Dan houdt gij ze in uw handen
Als bloemen in uw schoot —
Dan neemt gij ze van de
Aarde mee in den dood.

HET LOKKENDE LIED.

Vóór mij gaat dat wonder lied,
Dat ik hoor in alle dingen,
Dat mijn lippen willen zingen
En dat immer van mij vliedt. —

Als aan morgenstil struweel
Van de nevelnatte hagen
Bij mijn handen fonkels vagen,
Laat ik al dat licht juweel.

Als de uren opengaan
En de middagen mij boeien
Tot hun beelden om mij groeien,
Laat ik hunne gaven staan.

Waar het avond-late strand
Mijne voeten met gestonker
Vóórlicht door het zuchtend donker,
Dooft mijn spoor weer op het zand. —

Beelden van het oogenblik,
Uit het oogenblik geboren,
Aan het oogenblik verloren,
Bloeiend om het eigen ik;

Wat beduidt uw ledig lied,
Wat is mij uw licht geleide
Bij het wijken van dat wijde
Eeuwig zingende verschiet!

Dat de morgens mijn gepeis
Met hun liefelijke wezen
Tot het leven al belezen —
Ginder hoor ik schooner wijs.

Dat der dagen bonte wiek
Mij ten luiden hemel hale —
Uit de echo's van de dalen
Keert een andere muziek.

Hangt de stilgeworden lucht
In het ijle licht te sterven —
Achter zooveel zaal'ge verven
Gaat een zaliger gerucht.

Tot de avond-ure wacht,
Om haar reize te beginnen
En de sterre' heur webbe spinnen
Aan de harpen van den nacht;

Tot mijn schemerend gedacht,
Droomend als een til vol duiven,
Luistert naar het verre wuiven
Als van vleugels door den nacht;

Luistert naar een lied, dat lacht
Door de droomend doode sferen —
Luistert naar een vlucht van veeren
Als van vleugels door den nacht.

DE STAD.

Verlangend weer te lezen
In uw veelvuldig wezen
Lokt dorstend mij uw bedding mee —
Hoeveel bewogen beelden
Ontluiken aan de weelde,
Stad, van uw zee!

Doch, moog' mijn hart bij tijden
Uw rijkdommen benijden,
Waar 't gulzig door uw golven gaat —
Ik weet, hoe geen verlangen,
Dat aan uw schoot bleef hangen,
Zich ooit verzaadt.

Al wat mijn geest vervoerde —
Van wat mijn hart ontroerde
En ziek van hoop en liefde liet,
Bleef nauw de adem over
Van ruischend avondloover
Als een loom lied.

Van al wat uit uw verre
Kim als een vloot van sterren
Eens tot mijn wachtend harte loog,
Bleef nauw in mijn gedachte
De gauw-geziene, zachte
Glans van een oog.

En toch — weer in uw vlagen,
Voel ik de maten jagen
Van matelooze melodie,
Als ijlden van uw kimmen
Tot mij weer nieuwe schimmen —
Die ik niet zie.

— — — — — — — —

U zij dit lied gegeven: —
Allen, die 'k in mijn leven
Één oogenblik heb liefgehad!
Die, vol van moog'lijkheden,
Blindelings langs mij gleden
Op 't blinde pad!

DE ROODEN ROEPEN!

Marschlied.

Komt tot ons, kindren dezer dagen,
Komt tot ons, die in donker lijdt,
Helpt ons het menschenlot te dragen
In 't licht van beter menschlijkheid!
Wij zijn haar opgestane knechten,
Wij zijn haar daverende roep,
Wij zijn die voor haar toekomst vechten,
Wij zijn haar oude roode troep!
Voort voort dan kameraden!
Omhoog de wapperende vaan,
Omhoog uw hart, uw drang tot daden —
Breekt baan! breekt baan!

Keert tot ons, kindren dezer tijden,
Keert tot ons licht uw doof gelaat,
Het ideaal waarvoor wij strijden
Behoeft uw hand, uw hart, uw daad!
Wij zijn het vuur, wij zijn de smeden,
Wij zijn het wapen en de strijd,
Wij zijn de brekers van het heden,
Wij zijn de bouwers van den' tijd!
Voort voort dan kameraden!
Roept over aarde vrijheids naam,
Aaneengeschouderd, vastberaden —
Te zaam! te zaam!

Komt allen, die uw kleine wegen
Gebogen in den blinde gaat,
Deelt onzen strijd, deelt onze zege —
De rooden roepen, kameraad!
Wij zijn de akker en de vore,
Wij zijn de ploegers en het paard,
Wij zijn de zaaiers van het koren,
Wij zijn het ruischend graan op aard!
Voort voort dan kameraden!
Geen macht, die onze macht meer stuit,
Omhoog het vaandel der gesmaden —
Vooruit! vooruit!

GODEN!

Goden willen wij zijn —!
Naakt en zuiver, en rein
Van zonde en van schijn,
En van een edele waarde,
Verlost van schande en pijn,
Schoon van dit slaafsch venijn,
En zalig — zalig op aarde!

Goden willen wij zijn —!
Met een staag brandend brein,
Helder als klaar kristallijn
En zingend bij zingende snaren,
Die al wat bang is en klein
Bevleugle' en bevrij'n
In den storm onzer stormende scharen!

Goden willen wij zijn —!
Dansend in zonneschijn,
Dat die, schuimend als zomerwijn,
Onze lijven doorperelt,
Dat het leven zij één refrein
In een wijd en wild festijn
Van goden — goden op deze wereld!

ECHO'S.

Echo's, uit uw hart geboren,
Door uw hart niet meer verstaan,
Door uw doove ziel verloren,
Zwerven om uw levensbaan.

Echo's, nimmermeer gevonden,
Bleven immer u nabij —
Aan uw stille stervenssponde
Keert hun koor weer aan uw zij;

Komt hun koor u wedergeven
Wat gij liet in 's levens stroom —
Uit uw stervend hart herleven
Zij in andrer levensdroom.

DE VRAAG.

En toen ik den weg ging der ijdelheid
En daar het geluk dacht te vinden,
Bukkend naar menige bloem,
Gestreeld door zoo menigen geur,
Gekoesterd door menig onthaal,
Kwam zij op mij toe,
Verlammend, leeg en ellendig,
Die vreeslijke vraag:
„Waarom —? waartoe —?"

En toen ik den weg ging der liefde
En daar het geluk dacht te vinden,
Bukkend naar menig gelaat,
Mij koesterend aan menig hart,
Kussend zoo menigen mond —
Kwam zij, starend en stom,
Zoo lijdzaam, blind en ellendig,
Die vreeslijke vraag:
„Waarom —? waarom —?"

En ik ging menigen weg
Van macht en bezit en zoo velerlei schoonheid,
Gestreeld door zoo menige vreugde,
En zoo menig, menig geluk —
En toch nimmer tevreden,
Want zij maakt mij zoo eindeloos moe
En zoo langzaam ellendig,
Die vreeslijke vraag:
„Waartoe —? waartoe —?"

DE BLAREN.

De blaren vallen
En volgen elkaar,
Zoo zinken we allen —
Hier — en daar.

Als blaren varen
De levens voorbij —
De dag, de jaren,
En wij — ook wij!

Ach, die het sterven
Waarlijk eens zag —
Hij moet iets derven
Met iederen dag.

Hij voelt de dagen
Als bladers gaan —
Hun ruisching dragen
Ze uit hem vandaan.

In 't eind — van 't wonder
Des levens zat —
Gaat hij ten onder:
Een wapperend blad.

En zinkend uit het heden,
Dat hem begeeft,
Zoekt hij 't verleden —
Dat nog wat leeft.

— — — — —

Welzalig zeker
Aan wier klein bestaan
Die biltre beker
Is voorbijgegaan!

HERFSTAVOND.

De dagen worden donker kille dingen
En krimpen tot een vale vlek,
Het zijn de vochte schemeringen
Die 't wijde leven samendringen
Naar klein bestek.

Dit is 't seizoen der stilgeworden menschen,
Die bij den ijlen avonddamp
Van 't groote leven niet meer wenschen
Dan rondom zich de kleine grenzen
Der gouden lamp.

Dit is 't seizoen van die niet meer begeeren
Dan de' oogst, dien hunne gaarde droeg,
Die de ongewisse verte weren
En zwijgend van hun venster keeren —
Zich zelf genoeg.

Dit is 't seizoen van wie als blanke halmen,
Gebogen bij hun stil gedacht,
Versloten voor het avondwalmen,
In lieven lichtschijn blijven talmen — —
Tot aan den nacht.

TER AARDE.

Over de zoden
Vliet een zonnig spel,
Glimlachend nooden
Zij mij tot gezel.

Boven mij, bruisend,
Staat de beukelaar,
Zijn takken gaan ruischend
Wijd uit elkaar.

Zij keeren en dalen,
En rijzen weer —
Hun bladeren dwalen
Reeds naast mij neer.

Maar diep in de aarde
Wortelt hij,
Vast, vast in de aarde,
Diep onder mij.

En boven drijven
De wolken aan,
Zij drijven — drijven
Hier ver vandaan.

Eens ook droomde ik zoo hooge
Verre vlucht.

Eens ook droomde ik mij vleugels,
Zoo hoog en veer —
Eens droomde ik van vleugels —
Nu niet meer.

Want ik wortel in de aarde,
Die mij bond —
Een bloem in uw gaarde
Geliefde grond!

Ù min ik, ù ken ik
Als mijn eigen hof,
Aan uw zijde herken ik
Mijn wankele stof;

Aan uw zijde stil ik
Mijn wankele pijn —
Met uw wezen wil ik
Weer eender zijn.

— — — — —
Veel, veel verloor ik —
Mij blijft de dood:
Aan u behoor ik
Mijn moederschoot!

ALS GE MAAR...

Pragmatisch leerdichtje.

Als ge maar in 't drukke leven
't Eigen leven niet vergeet,
Als ge maar niet wordt gedreven
En van eigen drift niet weet!

Als ge in de maskerade,
Die het leven spelen laat,
Maar niet speelt tot eigen schade
Aan uw eerlijke gelaat!

Als ge maar naar 't doel der dagen
Groeit en bloeit, om in het lest
De ééne eigen vrucht te dragen — —
God vergeve dan de rest!

BOUTADE.

Arm — arm is toch eig'lijk het leven!
En die wondren uit de ouwe doos:
Geloof, Hoop en Liefde — geven
Toch maar voor een korte poos!

Ze zijn als die mooie prentjes
Uit je kleine kindertijd:
Ze raken, met de andre presentjes,
Toch wel gauw hun charme kwijt!

Dát is het: de dingen bekoren
Maar zoo kort op deze aard,
En gaat dàt vertrouwen verloren —
Wat blijft dan nog de moeite waard?

Geloof — och gut ja dat „gebedje"!
Dat schoot er het eerste bij in:
Dat kwam, met je kinderbedje,
Aan den volgende van het gezin.

Je liet... je vergat het — dat was je
Ook verplicht aan je kinderfatsoen:
't Werd zoo iets als... een soort tweede plasje,
Dat de grooteren ook niet meer doen.

En later, in je grootemanskleeren,
Als het bidden juist noodig werd, dan —
Tja — dan zou je 't nog wel es probeeren,
Maar — God je dee er nou eenmaal niet an. —

En de Hoop — geeft niet veel meer variatie,
In zoover ze 't Geloof imiteert —
Het is eig'lijk een soort speculatie,
Waarbij je altijd maar door speculeert.

Zoo duurt ze dan ook wel een poosje —
Net als wat je 's op St. Nicolaas kreeg:
Zoo een doos — in een doos — en nòg 'n doosje.
Uiteraard zijn ze allemaal leeg!

Och nee — op den langen duur raken
Die doosjes toch ook bij de rest,
Al gaan dan verder de zaken
Zonder doosjes niet meer zoo best. —

En Liefde — ah ja Liefde heeft de charme
Van Hoop en Geloof — en nòg wat — —
En toch niet genoeg, want — och arme:
Après tout blijkt ze ook niet dàt!

Ze geeft wel een sensatie van vleugels,
Van een Pegasus zelfs — ze heeft „air",
Maar eer je 't weet houd je de teugels
Van een hobbelpaard — heel terre à terre!

Nee — behalve voor Don-Quichotten,
Bij wie het enkel gaat om de sjeu —
Wordt zelfs de Liefde ten slotte
In 't daaglijksch gebruik ook: vieux jeu. —

— — — — — — — — —

Er zijn er, die een ander huis bouwen
Als het eerste hun niet bevalt,
Of die scheide' en wéér trouwe' — en nòg 's trouwen —
Wat tusschen haakjes ook tegenvalt;

Maar zoo'n „leven" nog ééns repeteeren,
Dáárvoor is het practisch te laat —
Wie zou dat ook trouwens probeeren —
Goddank maar, dat dàt niet gaat!

Want denk je eens in de positie:
„Alles over!" — nee, hemel nog toe:
Van alles nog ééns repetitie!
Schei uit! nee dàt nooit! merci! poeh!

DE VLUCHT. [1]

Ballade.

De stormwind waait door Belgenland,
De lucht laait in den rooden brand
Van de granaten,
De Duits wijkt — maar is niet geveld, —
Zij moeten voor zoo wild geweld
De stad verlaten.

Zij haalde al wat zij bezat
Sinds zij heur man verloren had,
Die lag verslagen: —
Het jongske en meiske aan ieder zij —
Haar derde moest zij zelf in beî
Heur armen dragen.

Zoo togen zij door vreemd gebied
Naar 't verre land — ze wisten niet
Waarheen zij vluchtten;
Zij waren duizend armen saam,
Als duizend dingen zonder naam —
En duizend zuchten.

Een laten dag het jongske kloeg:
„Och moeder 'k ben niet groot genoeg —
Is 't ver dat we hoeven?"
Ze zei: „Ginds bij die ster is 't, och
Vat moeders rok, de Duits zegt toch:
Ge moogt niet toeven!"

1) Historische episode uit de laatste maanden van den wereldoorlog.

„Och moeder" zei hij „'k kan niet meer,
Mijn hert doet mij zoo hevig zeer —
Zal 'k sterven moeten?"
Toen gleed hij naar den natten grond
En stierf daar als een zieke hond
Aan hare voeten.

Men stak een kleine greppel af,
Men leî hem in een haastig graf
Onder wat steenen, —
Zij hing een kranske aan de heg,
Zij zette een kruiske aan den weg —
En moest weer henen.

Haar voeten zogen door het slijk,
Al dieper dook heur lichaam lijk
Die honderdtallen,
En zwaarder slepend met heur last,
Hield haar het meiske zwaarder vast
Om niet te vallen.

Een laten dag het meiske zei:
„Och moeder 't is te ver voor mij,
Rust gij niet even?"
Ze zei: „Waar gindsche sterre staat,
Daar is 't, de Duts zegt toch: het gaat
Thans om ons leven!"

„Och moeder" zei het meiske zacht,
„Het zijn àl sterren in den nacht
Voor mijne oogen" — !
Toen zeeg zij als een wankel lam
Naast heure moeder neer — en kwam
Niet meer omhooge.

Men droeg haar van den weg op zij
En groef een graf — de moeder leî
Daarop wat zoden,
Zij vlocht een kranske inderhaast,
Zij zette er een kruiske naast —
En liet de doode.

Zij ging en drong het kleintje stijf
Tegen haar mager moederlijf,
Nat van den regen;
Zij zag niet meer de sterren staan —
Zij zag alleen haar voeten gaan
Langs 's Heeren wegen.

Doch eind'lijk kwam ze aan 't laatste end,
Aan 't land, dat over haar ellend'
Zich zou erbarmen, —
Daar drukte zij haar stille wicht
En lachte naar het lief gezicht
In hare armen. — —

Zijn oogskens waren wondergroot,
Die zagen in den grooten dood
Oneindig verre —
Nog verder dan de verre vlucht,
Nog hooger dan de hooge lucht
Vol duizend sterren!

BERKEN.

Lief zijt gij mij berkeboomen,
Uw wezen sierde immer mijn pad —
Uw bezielde gestalten omzoomen
Mijn leven, als zooveel lieflijke droomen,
Die ik heb gehad.

Door mijn leven ging het lichte gefluister
Van uw loof, en uw zilveren stam
Zocht ik zoo vaak in het duister —
Zoo vaak zocht ik den stillen luister
Van uw vrome vlam.

Door mijn leven ging de schaduw van uw loover:
Op alle paden, die tot u gaan
Schreef de dood zijn donker getoover —
Immer, immer stroomde daarover
Zijn zachte vermaan.

Wuif gij, wuif teedere twijgen!
Fluister gij uw zalige lied — —
Moog' eens uw goud op mij nederzijgen,
Wanneer ik inga tot het eeuwige zwijgen
En het leven vliedt: —

Mocht eens — in een herfst — in het stralen
Van de avondzon — gij van den dood
Mij uw laatste geheimen verhalen —
En dan al uw goud op mij dalen
Als in Danaë's schoot!

O TIJD DIE KOMT!

O tijd, die komt — die eens uw dageraden
Als teedre tuinen aan den hemel bouwt,
Die eens uw rijke wereld van genade
In ieder zalig wezen openvouwt,
Eenmaal, van 't ruischen uwer morgenstonden
Tot aan het stille schrijden van uw nacht,
Den zegen uwer overvolle stonden
Zaait in elk hart, dat naar uw zegen tracht —
Wanneer óns hart uw licht niet meer ervaren,
Uw milden adem niet meer voelen mag,
Niet meer in blanke vleugels op zal varen
Tot den azuren hemel van uw dag!
O tijd, waarheen wij gaan als wankle schimmen
Met niet meer op ons weifelende spoor
Dan 't scheemren van uw lichtkroon aan de kimmen
Dan de muziek van uw bedolven koor — —
Geef onze ziel één aalmoes van uw weelde,
Waar' het de glimlach van een morgendroom,
Waar' het één bleeke beeltnis uwer beelden —
Wijs ons één oogwenk 't wonder van uw stroom,
Dat wij geloovig aan zijn bronnen drinken,
Dat wij nog luistren naar zijn bruisend bed,
Dat ons nog één de toekomst anders klinke
Dan de echo van een hunkerend gebed!

— — — — — — — — — —

O tijd, die komt — wiens stem wij in ons dragen
Als een belovend, ééns verlossend woord,
Die ééns den vloek van deze vloekbre dagen
Oplost in uw onmetelijk akkoord —
Laat het geloof in uw gelukkig Eden
Ons doen geloove' aan de eigen menschlijkheid,
Wijs ons, die worstlen met dit vreeslijk heden,
De stille kiemen van uw zaligheid!
Wijs ons wat onder deze dorre logen
Naar uwe zegenrijke waarheid groeit —
Al wat aan liefde en menschlijk mededoogen
Diep op den bodem dezer wereld bloeit,
Al wat beneden dit tumult van kreten
Zijn zuiver levenslied in stilte speelt,
Al wat, ontroerd door schoonheid, ongeweten
Reeds in de schoonheid van uw toekomst deelt;
Wijs al wie over deze aarde neigen,
Wijs al die lijden om eens anders leed —
Ach! wijs ons de gelukkigen — die zwijgen —
Opdat ons hart den jubel niet vergeet,
Opdat ons hart nimmer verleer' te zingen
— Gaan wij ook zwijgzaam door dit levensdal —
Tot uw geluid ons, dooden, zal omringen
Als één storm van geluk door het heelal!
— — — — — — — — — —

O tijd, die komt — hoe ver uw werklijkheden
Nog weg zijn van dit schemerig bestaan,
Hoe ver de wegen uit dit heilloos heden
Naar 't heilig land uwer beloften gaan —
Gij woont bij ons, gij weeft door al de nachten,
Die ons de dagen zijn, uw zekerheid,
Gij zijt het stralend doel onzer gedachten,
Gij zijt de ster, die onze ziel geleidt;
Want hoe waar' ons dit leven één ellende,
Zoo in deez' storm uw vuurbaak wierd gebluscht —
Naar wat voor streken zouden wij ons wenden,
Zoo er geen golven braken aan uw kust?
Ons aad'men is 't geloof aan u belijden,
Ons leven is het bouwen aan uw staat,
Wij zijn het zelve, die uw komst bereiden
En toch zijt gij het, die ons leven laat! —
Gedragen door den storm, die u verkondigt,
Geleid door 't lichten van uw horizont,
Gelouterd door wat wij hebben gezondigd
Omdat geen onzer uwe stem verstond,
Gaan wij, immer uw zeegnend beeld voor oogen,
Immer van uw verre visioen gevoed —
Gaan wij, zieners, die niet aanschouwen mogen — —
Gaan wij uw wijkende einders te gemoet!

DE POLDER.

Polder met jouw witte wegen
En jouw slooten aan den kant,
Met jouw wijde, allerzijde
Vredig bloeiend waterland,
Met den droomerigen zegen
Van jouw welig zachte vee,
Voel ik mij jouw ziel genegen,
Deelt zij zich de mijne mee —
Polder, met jou ben 'k verwant:
Wij zijn dingen van één land!

Zie — aanzie mijn aardsche Eden,
Met mijn aardsche boerderij,
Even prachtig en waarachtig
Als een heilig schilderij, —
Ver van de bedorven steden,
Van de menschen en hun strijd,
Zoekt mijn hart den heldren vrede
Van die stille eindigheid —
In die grenzen graast het vrij
Als een vroom beest in de wei.

Als een beest, door God bewogen,
Weidend in zijn kleinen gaard — —
Als een nakend, plots ontwakend,
Plotsling galoppeerend paard!
Dat op eens, den droom onttogen,
Driftig davert aan den grond —
Tot het met zijn groote oogen
Stilstaat voor den horizont,
Tot het in den blinde staart,
Een onnoozel beest op aard.

Tot het, door de vert' omsloten,
Naar geen verder verte streeft,
En 't gewemel van den hemel
Hem aan de eigen aard hergeeft —
Tot het op zijn zware pooten
Dorstend naar den oever zinkt
En daar mijmerig den grooten
Hemel uit het water drinkt —
Tot het keert naar wat het beeft
In de grenzen, waar het leeft.

Polder — van de duinen dalen
Weer mijn voeten naar jouw kant, —
Ach, wat restte mij ten leste
Dan jouw kleine waterland!
Dan te droomen en te dwalen
Door de bloemen van jouw wei,
Dan te leven en te stralen —
En te sterven zooals zij!
Polder, met jou ben 'k verwant:
Ziel van 't eigen lieve land!

DE DOOD.

Die eens uw vreemde oogen zag,
Die eens uw starend stillen lach,
Als van een wachtend bondgenoot,
In zijn ontroerde ziel vond waken —
Hem laat ge aan 't leven niet alleen,
Van hem gaat gij nimmer meer heen
O milde stille dood!
Zijn blijdschap weet u aan te raken,
Hij weet u in zijn nacht en nood —
En in een bloem, die opengaat
En ieder zacht, zielslief gelaat
En ieder stralend dagen — och
Hij weet u toch! hij weet u toch!

Eens kwaamt ge — een vreemde, en toch verwant
Eens voelde ik aan mijn hart uw hand
En groeide wonderlijk en groot
Uw schaduw voor mijn blinde oogen —
Eens, met het zinkende getij
Van liefde en jeugd, kwaamt gij naast mij
O milde stille dood!

En, droomend door uw beeld bewogen,
Wist ik, dat zich mijn einder sloot —
Wist ik van dag en duisternis
En al wat onherroeplijk is —
En wat ik werkte en wilde — och
Ik wist u toch! ik wist u toch!

Sinds vond de zon u bij mij staan,
En gaaft gij mij de uren aan,
En reiktet gij mij 't avondbrood,
En leiddet gij mij in mijn droomen, —
En nooit week meer de zachte druk
Van uw gestaâg bitter geluk
O milde stille dood! — —
Waarom zijt gij zoo vroeg gekomen,
Waarom waait gij de wereld bloot
En blaast in 't leve' als ledig kaf, —
Waarom — waarom laat gij niet af
Met uw geduldig waken — och
Ik ken u toch? ik ken u toch?

DE OUDE TUIN.

De herfst omvademt
Nog eens al wat me ontviel —
Zacht-geurend ademt
Hij aan mijn ziel.

Uit mijn linde gegleden
Daalt een blad in mijn hand —
Hoe lang al geleden
Heb ik haar geplant?

En zwijgend zakken van alle
Struiken de rozen af —
Het lijkt mij bijna of zij vallen
Over mijn eigen graf.

Maar midden in de zachte
Webben, donker en groot,
Blijven de stille spinnen — zij wachten
Toch ook op den dood!

En over de aarde gebogen
Glimlacht de blauw-rijpe dag,
Vochtig van mededoogen,
Een oneindig liefelijken lach!...

Ach, waarom wordt het leven,
Ontdaan van zijn tooi,
Voor wien het niets meer kan geven
Zoo wonderlijk mooi?

Waarom laat het ons derven
Dat laatste onuitspreekbare lied,
Wanneer het gaat sterven
En van ons vliedt?

BITTER IS DE SMAAK VAN HET LEVEN...

Bitter is de smaak van het leven
Als van wilde vruchten in herfsttijd —
Iedere vrucht wekt toch nog even
De hoop op wat weldadigheid.

Want het leven is gelooven en proeven
Van al wat zoo verlokkend scheen —
Het is één langzaam bitter bedroeven,
Tot het donker wordt om ons heen.

Wat kan het ons dan nog baten
In dit doolhof verder te gaan,
Wanneer wij ten leste toch verlaten
In het leege donker blijven staan!

BLOEMEN.

Ach heb toch altijd ergens
Een beetje bloemen staan —
Zij doen toch altijd wel even
Een beetje gelukkig aan!

Een stil liedje van kleuren,
Een fijne, blij-mooie tint —
Even een kleine ontroering,
Als de lach van een lief kind.

Alles alles neemt het leven,
Het laat ons ieder eenmaal berooid —
Maar het geluk van een beetje schoonheid
Dat ontneemt het ons nooit!

HET VENSTER.

Door de drukke straat
Voor mijn glazen ruiten
Gaat menig, menig gelaat —
Menig ziel gaat daarbuiten
Voorbij het venster van mijn ziel.

Dichtbij mij drijft de volle stroom,
De stroom van het leven;
Als telkens het begin van een droom
Zie ik even — even
Een ziel gaan voorbij mijn ziel.

Zooveel zielen, die openstaan,
Nog zonder dorrende zorgen —
O, hoe hevig sterk gaan
Zij als de stralen van den morgen
Voorbij het venster van mijn ziel!

Want hoe arm ook en hoe klein:
Zij zullen leven! leven!
Als wij niet meer zijn,
Als wij voorbij zijn gedreven —
Voorbij het venster van hun ziel!

Voorbij, als daar in de straat
Al die ouden: — de zwakken,

De schimmen van het geslacht, dat gaat —
Als een vloot van wrakken
Voorbij het venster van mijn ziel.

En allen komen even door het licht
Van de zon, die even over allen,
Over ieders menschelijk gezicht,
Een vlam van haar waarheid doet vallen
Voorbij het venster van hun ziel.

En door ieder gaat even het geluid
Van een orgel, ergens ver in de straten —
Dat stroomt een schoonheid voor hen uit,
Die weerspiegelt in hun gelaten
Als aan het venster van hun ziel.

Want muziek is voor jong en oud,
Vuurpijl van sterfelijkheden,
Van zwart en jubelend goud —
Bloem die wordt, glans van verleden
Voorbij het venster van onze ziel.

Want muziek is als een droom
In den droom van dit leven,
Als ging een zachte stroom
Van zielen even — even
Voorbij het venster onzer ziel.

HET KEERENDE LIED.

Wat ritmen mij bewegen,
Wat schoonheid in mij rijz' —
Naar heure stem genegen,
Hoor ik een oude wijs.

Waarheen mijn vingers varen
Rondom een zingend woord —
Zij vinden in de snaren
Toch weer een oud akkoord.

En hang 'k mijn harp te zingen
Aan 't ruischen van den nacht —
Zij ruischt van oude dingen
En 't is mijn eigen klacht.

En grijp ik in het donker
De sterren van omhoog —
Zij zijn maar het geflonker
Van tranen in mijn oog.

En klimt en daalt te morgen
De leeuwrik in het blauw —
Het is mijn hart vol zorgen,
Dat nog naar boven wou. —

Ach, wat ik heb geleden,
Wat mij was weggelegd —
Ik heb het één beleden
Ik heb het één gezegd!

Wat is er dan gebleven
Aan mijnen leegen schoot —
Wat rest mij uit dit leven
Dan 't liedje van den dood?

MIJN HART HEB IK GEDRAGEN...

Mijn hart heb ik gedragen
Tot aan de wijde zee,
Door veel vergeten dagen
Door veel vergeten wee.

Met bloemen langs de wegen
Heb ik het aangedaan,
Veel schoons werd het ten zegen —
Veel is 't voorbijgegaan.

Maar wat het, uitverkoren,
Voor zich bewaren mocht —
Het ging eenmaal verloren
Op onzen verren tocht.

Waartoe ook dode dingen
Diep in ons hart bewaard —
Wat zijn herinneringen
Op deze wereld waard?

Doch is heur beeld gebroken,
Verbleekte heur bonte kleur —
Mij liet heur zoete rooke
Een hart vol zoeten geur...

Mijn hart heb ik gedragen
Tot aan de wijde zee —
Zijn geur van oude dagen
Waait op haar adem mee.

In haar gerucht bedolven
Luistert mijn hart, bevrijd,
Naar 't lied van wind en golven —
En van vergetelheid.

ALLEEN!

De wijde alleenheid roept, —
Alléén, uit dit bestaan,
Van al mijn schijn ontdaan
Verlost van allen waan
En weg van mensch en kind;
Alléén, in diep verbond
Van koelen mond aan mond
Met de' eeuwig groenen grond,
Omademd van den wind;
Alléén, in Edens gaard
En dichter bij de aard,
Die dood en leven baart;
Alléén — van God verblind!

IN 'T HERFSTBOSCH.

Het herfstbosch verleert zich
Als een doodstil vuur
In den fonklenden morgen —
Goud en azuur.

Als juweelen wachten
Droppels hun val —
In iederen droppel
Hangt het heelal.

't Is of ik de wereld
Nu eerst ontwaar
En God en ik glimlachen
Tegen elkaar.

Is dit dan alles —
Dit zwijgende licht?
Mijn God wat is achter
Uw aangezicht —?

De droppels vallen,
De stilte ontspant
Zich, een bladje dwarrelt
Omlaag in mijn hand . . .

Wat zijt gij dan wereld?
Ach, altijd weer
Een beeld van beelden —
Is er niet meer?

Niet meer, dat eenmaal
Voor onze geesten daagt —?
O — gelukkig, die leven
Kan en niet vraagt!

HERFSTTIJ.

Van al uw schoonheid, wereld
En van uw liefelijkheid
Weet ik de grenzen
En haar eenderheid.

Van al uw liefde, wereld
En haar lokkend gelaat,
En uw belovende verten
Ben ik verzaad.

In uw herfsttij, wereld
Blijf ik als een blad in den wind —
Verweerd en verwonderd,
Dat het sterven begint.

Van al uw chaos, wereld
Verlang ik naar rust . . .
Verlang ik naar den mond,
Die mij mint en mij kust;

Verlang ik naar de hand,
Die mij eindelijk wacht,
Om mijn oogen te sluiten
Voor den nacht — —.

SCHEMERLIEDJE.

Mijn mond is moe van zingen
Bij 't vliedende getij —
Des levens mooie dingen
Gaan zacht en vroom voorbij.

Hoe opgetogen ging ik
Eens in des levens strijd,
Ach — en hoe gauw verging ik
Aan zijn vergankelijkheid!

Ik leefde 't groote leven,
Nu leeft het leven mij —
Wat het mij nog wil geven
Gaat zacht en vroom voorbij.

Hoe veel — hoe ver begeerde ik, —
Hoe klein werd 's levens eisch,
Ach — en hoe langzaam leerde ik,
Hoe moeilijk wordt men wijs!

Mijn mond is moe van zingen,
Mijn hart van hoogmoed vrij —
Al 's levens mooie dingen
Gaan zacht en vroom voorbij.

WINTER.

Stiller, stiller, stiller zakken
Nacht en dagen om mij heen —
Als de sneeuw de dorre takken,
Dekken zij 't verleên.

Doch hun hout wacht, diep verborgen,
Menig, menig wederkeer,
En mij komt de jonge morgen
Nimmer, nimmer weer!

Wie gebloeid heeft en gedragen,
Houdt herdenking tot genoot —
Hij heeft God niet meer te vragen
Dan den stillen dood.

INHOUD.

Bladz.

De kudde 7
Verloren. 8
Avondgang 9
Viaticum 10
Het lokkende lied. 11
De stad 14
De rooden roepen 16
Goden. 18
Echo's 19
De vraag 20
De blaren 22
Herfstavond. 24
Ter aarde 25
Als ge maar 28
Boutade 29
De vlucht 32
Berken 36
O tijd die komt 38
De polder 41
De dood. 44
De oude tuin 46
Bitter is de smaak van het leven 48
Bloemen. 49
Het venster. 50
Het keerende lied. 52

Blaðz.
Mijn hart heb ik geðragen 54
Alleen 56
In 't herfstbosch 57
Herfstlij 59
Schemerliedje 60
Winter 61

Er is verschenen van

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA

bij W. L. & J. Brusse's Uitgevers-Maatschappij:

Van Zon en Zomer. 5de druk. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
Zwerversverzen. 5de druk. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
Eenzame Liedjes. 5e druk. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
Uit Stilte en Strijd. 4e druk. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
Eerste Oogst. 3e druk. Bloemlezing van den dichter uit Een Weg van Verzen en Uit den Dool. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
Zingende Stemmen. 2de druk. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
De keerende Kudde. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
Mei-Droom. Een feestelijk verbeeldingsspel in acht tooneelen. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90.
Levende Steden: 1. Londen. 2. Dusseldorp. 3. Amsterdam. Prijs f 1.—, gebonden f 1.90 per deel. Enkele exemplaren op geschept Hollandsch papier. Prijs f 3.— per deel.
Italië. Indrukken en Gedachten. Een Causerie. Met 25 afbeeldingen buiten den tekst. Prijs f 4.90, gebonden f 6.50.
Over Idealisme. Een Narede tot de Grondslagen eener nieuwe Poëzie. Prijs f 0.90.
Naakt Model. Tooneelspel in drie bedrijven, 10 personen, in geïllustreerd omslag van H. Meyer. Prijs f 1.25, gebonden f 2.—.

Een Weg van Verzen, Uit den Dool en De Grondslagen eener nieuwe Poëzie, proeve tot een maatschappelijke kunstleer, tegenover het naturalisme en anarchisme, de tachtigers en hun decadenten, zijn uitverkocht.

Bij de Wereldbibliotheek is verschenen:

Goethe's Faust. Deel I. In Nederlandsche Verzen vertaald, ingeleid en toegelicht. 2de druk.

Bij W. de Haan te Utrecht is verschenen:

De Wilgen. Geïllustreerd door Rie Cramer.

W
L&J
B